

універсум

Талант — це праця, знання — це сила

www.zu.edu.ua

facebook.com/zu.edu.ua

t.me/zueduua

№ 8 (167) жовтень 2021 року // щомісячна студентсько-викладацька газета Житомирського державного університету імені Івана Франка

Розповсюдження безкоштовне

UNIVERSITATIS SAECULUM! VIVAT ACADEMIA! VIVANT PROFESSORES! НАМ - 102 РОКИ!

НАГОРОДИ ТА ВІДЗНАКИ ЧЛЕНІВ КОЛЕКТИВУ

Завдяки відповідальному ставленню працівників університету маємо більше 80% вакцинованих осіб, що дало змогу здійснювати діяльність закладу офлайн.

Чергове, вереснєве засідання вченої ради розпочалося з вручення нагород та дипломів.

Руслана Романюк, декан природничого факультету, **Наталія Щерба**, доцент кафедри міжкультурної комунікації та іншомовної освіти отримали дипломи доктора педагогічних наук, поповнили раду докторів ЖДУ.

Ірина Тичина, старший викладач кафедри спеціальної мовної підготовки військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка, отримала перший диплом доктора філософії, захист якого відбувся в нашому університеті. Наукове консультування здійснювала **Наталія Сейко**, професор кафедри соціальних технологій.

Наталія Бірук, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління; **Ігор Вербовський**, кандидат педагогічних наук, начальник навчального відділу; **Лідія Музика**, кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки, біоресурсів та збереження біорізноманіття; **Віталіна Каленська**, кандидат економічних наук, асистент кафедри математичного аналізу, бізнес-аналізу та

статистики отримали дипломи кандидата наук.

Надія Павлик, доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальних технологій нагороджена дипломом переможця Всеукраїнського (національного) конкурсу наукових та навчальних видань «Відкрита наука, сталий розвиток та інноваційні агротехнології».

Наталія Колесник, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва та дизайну відзначена за активну участь у проєкті

«Нематеріальне-небанальне. Спадщина та місцева освіта».

Житомирський державний університет щиро вітає ювілярів **Валерія Радущинського**, двірника гуртожитку № 3; **Олену Калініченко**, кандидата економічних наук, старшого викладача кафедри економіки, менеджменту, маркетингу та готельно-ресторанної справи; **Антон Кравця**, лаборанта кафедри мистецької освіти, та з вдячністю за бездоганну сумлінну працю, професіоналізм, зразкове виконання службових обов'язків відзначає Почесними грамотами.

Указом Президента України № 496/2021 викладачі нашого університету відзначені державними нагородами України з нагоди Дня працівників освіти.

Лариса Калініна, професор кафедри міжкультурної комунікації та іншомовної освіти, нагороджена орденом княгині Ольги II ступеня

Сергію Жуковському, доценту кафедри комп'ютерних наук та інформаційних

технологій, присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Міністерство освіти і науки України присвоїло вчені звання викладачам університету.

Наталії Ковтун - професора кафедри філософії та політології,

Анатолію Погору - професора кафедри алгебри та геометрії, **Олені Калініченко** та **Сергію Ніколаєнко** - доцентів кафедри економіки, менеджменту, маркетингу та готельно-ресторанної справи.

Андрію Лайчуку, випускнику аспірантури нашого університету, присуджено ступінь доктора філософії. Захист відбувся на базі ЖДУ за спеціальністю 015 Професійна освіта.

Щиро вітаємо колег з гідним визнанням їх кропіткою та наполегливою працею!

Здоров'я вам та наснаги!

Андрію Вискушенку, ветерану природничого факультету, доценту, кандидату біологічних наук, Указом Президента України № 493/2021 продовжено виплату державної стипендії видатним діячам освіти строком на два роки.

Вітаємо Андрія Петровича! Довгих років життя в здоров'ї та радості!

Олена Русецька,
прес-секретар університету

З Днем народження, ALMA MATER!

День Університету – це день єднання усіх, хто відчуває свою причетність до франківської родини. Це чудова нагода осмислити пройдений рік, оцінити наукові та освітні досягнення, проаналізувати свою діяльність.

Сьогодні нам є чим пишатися. Ми впевнено рухаємося вперед в ногу з часом та науково-технічним прогресом. Житомирський державний університет імені Івана Франка є сучасним закладом вищої освіти, який надає освітні послуги за актуальними освітніми програмами. Наш університет входить у світові рейтинги та активно нарощує свій науковий потенціал. Ми з впевненістю можемо сказати, що тут навчаються талановиті студенти, і пишаємося їх науковими, спортивними та волонтерськими досягненнями!

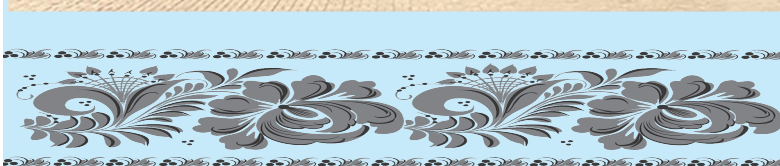
У цей день щиро бажаю усьому професорсько-викладацькому складу, студентам, аспірантам, співробітникам університету жаги до вдосконалення, мудрості у прийнятті рішень, терпіння у повсякденній праці для розбудови Житомирського державного університету імені Івана Франка!

Нехай кожен новий день дарує впевненість у майбутньому, тепло і добробут, відчуття щастя та гармонії! Здоров'я вам та вашим родинам!

Vivat,

Житомирський державний університет імені Івана Франка!

**Завжди ваша
Галина Киричук!**

Українське географічне товариство у ЖДУ

На базі кафедри екології та географії нашого університету 17 вересня 2021 року відбулася онлайн-зустріч «Відродження діяльності Житомирського осередку Українського географічного товариства». На заході були присутні: студенти-географи, представники президії Українського географічного товариства, викладачі університету, вчителі та методисти Житомирщини, краєзнавці регіону. Редакція мала розмову з викладачами ЖДУ – професором екології Олександром Лавриком та його колегою Володимиром Корінним, кандидатом геологічних наук.

– Для читачів, які віддалені від теми географії, як можна пояснити цей термін – «географічне товариство»? У чому полягає причина його появи, яка його діяльність та яка основна мета?

О.Л.: – Хочу сказати, що абсолютна більшість пересічних людей вважає: оскільки епоха великих географічних відкриттів закінчилася, то й географію вивчати не треба, адже білих плям на карті вже немає. Що ж там вивчати? Фактично, всі думають, начебто все вивчено, але, насправді, це не так.

Після закінчення Другої світової війни географія ставить перед собою певне завдання – раціональне використання природних ресурсів. В той час йшла відбудова народного господарства, і від природи брали дуже багато, назад не повертали. Як результат, ми маємо кілька глобальних економічних катастроф. І ті природні ресурси, які ми називаємо «вичерпними», скоро дійсно вичерпаються. Ми не будемо мати на чому їздити, що їсти, не буде елементарних засобів для існування.

Ми всім розповідаємо, що географія не померла як наука, вона шукає нові шляхи кращого використання природних ресурсів. Кожна країна має такі товариства. В Україні – Українське географічне товариство.

Коли ми з Володимиром Корінним потрапили у Житомир, то уже були членами УГТ.

Володимир Іванович був представником Вінницького осередку, а я –Уманського. Нас зацікавила проблема відродження Житомирського товариства. Ми звернулися до колег із Києва. Як виявляється, тут колись був осередок, ним опікувався Михайло Костиця. Після його смерті уся інформація про дослідження рідного краю, що проводилися спільно з Українською краєзнавчою спілкою загубилася, розпорошилася, мало що відомо про самих членів спілки. З вересня ми почали думати, як відродити діяльність. Звернулись до киян, вони нам порекомендували віднайти старих членів товариства. Це Павло Скавронський – директор Бердичівського краєзнавчого музею, очільник міського відділу освіти

– Петро Щерба, одна з провідних вчителів географії міста Житомир Тетяна Магалецька.

Ми будемо досліджувати географію рідного краю. У нас з Володимиром Корінним є задум: написати книгу про географію Житомирської області. Сучасну географію. Це буде цікаво як для студентів, так і для вчителів. Тому що такої літератури не вистачає. Багато географічної літератури зараз безнадійно застаріли. І ми хочемо дещо освіжити це діло, фактично втілити нашу діяльність в публікаціях. Також УГТ планує з'їзди: онлайн чи у живому режимі, ми ще не знаємо.

Найперше завдання – відновити інформацію про всі осередки.

– Яка роль Житомирського УГТ для нашого регіону та міста? Суто для того, щоб люди знали більше про географію свого рідного краю?

В.К.: – Так, звичайно! Ми повинні донести до громадськості значення цієї науки і значення географічних досліджень. Люди не розуміють, що таке «географія», для них вона обмежується вчителем у школі. Географія – це стан і поклонання душі. Ви повинні знати, де у вашій місцевості знаходиться цікавий географічний об'єкт, як до нього дістатися. Зрештою, це – туризм! У Житомирській області можна і паломництво туристів організувати. Тут багато цікавих географічних об'єктів. Навіть можна створити туристичну карту. Хто цим буде займатися? Ми ж можемо. Чому й не створити?

– Можна сподіватися, що після відновлення товариства та обговорення географічних проблем Житомирщини, відбудуться певні зміни або почнеться розвиток наукових досліджень?

В.К.: – Все залежить від багатьох чинників та ентузіазму самих географів. Якщо вони захочуть, то ми всі разом зможемо піднятися. Одна чи три людини нічого не зроблять. Розумієте, це громадська організація. Ніхто нікому грошей не буде платити. Ми робимо це не для задоволення власних амбіцій, а для людей, для всіх. Потрібно зацікавити інших, щоб вони хотіли цим займатися, щоб вони бачили у цій роботі доцільність, щоб вони берегли природу.

Посіяти таку думку: виходиш на природу, не залишай сміття, не знищуй рослини. Думаємо, що після цих зустрічей у багатьох вкорениться ідея боротися за природу. Ми будемо робити все, що залежить від нас.

На Житомирщині дуже багато цікавих геологічних об'єктів, багато унікальних гірських порід, мінералів. Недарма Житомирщину ще у XX столітті називали «Урал у мініатюрі». Чого тільки варта гранітна палітра Житомирщини. Тут більше різновидів гранітів, ніж по всій території України.

– Чи може людина, яка не є географом, бути присутньою на таких зустрічах товариства?

О.Л.: – Кожен може вступити у товариство. Така можливість є, але все ускладнює епідемія.

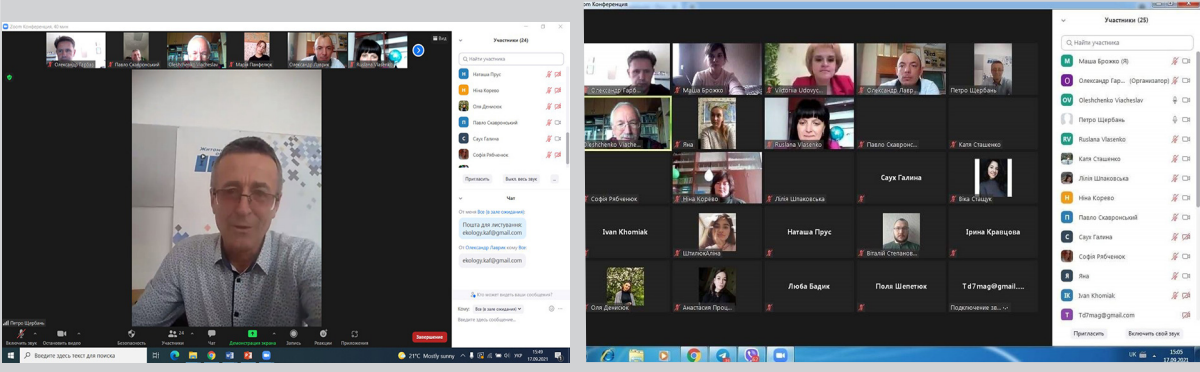
В.К.: – Це повинна бути людина, яка вболіває за природні ресурси, за Землю. Тобто, немає специфічних обмежень, але потрібні ентузіасти.

О.Л.: – Фінансова складова тут теж замішана. Люди, які вступають у географічне товариство, сплачують внески: студенти – 20 гривень на рік, а кандидат наук 150 гривень. Для чого ці гроші? Для можливості проведення діяльності товариства. Так, існує Міжнародний географічний союз, і для того, щоб представникам з України поїхати, наприклад, на засідання географів такого високого рівня, то їм для цього потрібні кошти. Відповідно, вони беруть кошти з цих внесків. Коли до нас вступають, ми одразу наголошуємо, що людина буде платити внесок.

Від редакції:

Географи впевнені, що Житомирський осередок Українського географічного товариства збере на Житомирщині багато однодумців, що спільними зусиллями зможуть здійснити плани товариства. Запропоновані ідеї не байдужі до долі географії людей є важливим підґрунтям для розвитку науки у нашому регіоні.

**Мирослава Ігнатчук,
Ольга Христосова**

Студентки ЖДУ на практиці в Італії

Цього року студентки 33 групи соціально-психологічного факультету отримали можливість підвищити свою професійну майстерність в Італії. Троє дівчат, що навчаються на спеціальності «готельно-ресторанна справа», відвідали різні міста цієї країни, щоб перевірити свої знання, вдосконалити навички та показати себе справжніми фахівцями. Редакція вирішила зустрітись з Мариною Гришан, Катериною Гуз, Альоною Конончук. Кожна зі студенток відповіла на наші запитання та поділилася власною історією перебування в Італії.

– Як ви потрапили до Італії?

М.Г. – За програмою, через асоціацію, мені запропонували в університеті і я погодилась.

Г.К. – Наш університет підписав контракт з асоціацією, яка проводить поїздки в Італію на практику.

А.К. – Асоціація UCM Italy підписала контракт з нашим університетом. І саме це дало можливість нашим студентам відвідати Італію.

– Що ви робили в Італії?

М.Г. – Я працювала в ресторані при готельному комплексі. Була стажером, тобто допомагала італійським офіціантам. Взагалі виконувала всю ту саму роботу, виносила замовлення, прибирала столи, готувала зали, літні майданчики. Єдине

– ми не брали замовлення, тому що не так гарно знали мову.

К.Г. – Відбувалася повноцінна практика.

А.К. – Нас було приблизно 200 чоловік з різних міст (в основному, це були студенти). Спочатку, десь за три місяці до поїздки, асоціація проводила дистанційне навчання з італійської мови для того, щоб ми знали хоча б базову лексику і могли спілкуватися з людьми в Італії. Потім асоціація почала розподіляти нас в заклади, в яких ми і проходили практику. За три місяці мені довелося побувати в двох закладах. Перший був в місті Маттіната і називався «Ristorante - Trattoria da Antonino». Там я пробула 2,5 місяці. А потім мене перевели в місто Пескічі в готель «Valle

Clavia». Обидва заклади допомогли мені вдосконалити мої навички. Ми самі вибирали спеціальність, за якою ми будемо працювати (помічник офіціанта, помічник кухаря, піцайоло або бармен). Я була помічником офіціанта. Спочатку було важко, тому що для мене це все було вперше: зовсім інша країна, інші люди, інша мова. Але з часом я звикла до праці, і з кожним днем в мене виходило все краще й краще. Головне не здаватися!

– Студенти з яких країн ще були запрошені?

А.К. – Якщо я не помиляюсь, асоціація займається практикою студентів лише з України.

Продовження на 3 стор.

Безкоштовний доступ до ресурсів видавництва Bentham Science

Житомирський державний університет імені Івана Франка отримав безкоштовний доступ до повнотекстових електронних ресурсів видавництва Bentham Science.

Bentham Science - наукове, технологічне та медичне видавництво, яке надає найсвіжішу інформацію з різних галузей науки і техніки. Його рецензовані наукові журнали і книги мають щораз більшу аудиторію в усьому світі. Наразі видається понад 130 журналів в електронних форматах, які охоплюють різні дисципліни у галузі фармацевтичних досліджень і розробок, медичних спеціальностей, інженерії, технічних та соціальних наук. Журнали індексуються у визнаних агентствах, зокрема 40 журналів Bentham Science мають імпакт-фактор у щорічному звіті Journal Citation Report.

Доступ до електронних журналів (статті з журналів можна завантажити у форматі PDF) - www.eurekaselect.net/bypublication.

Доступ до електронних книг (знайомство з повними текстами книг включно онлайн) - www.eurekaselect.net/bybook

Тимчасово виконуюча обов'язки директора бібліотеки Олена Гриценко розповіла детальніше про те, як вони отримали можливість використовувати цей сайт для потреб бібліотеки ЖДУ:

– Міністерство освіти і науки України запропонувало нам отримати дозвіл використовувати Bentham Science для потреб бібліотеки. Для цього потрібно було заповнити заяву і чекати результат. Результат ми отримали швидко, через 2 дні.

Доступ до сайту є абсолютно безкоштовним, що є важливим для студентів. Також важливим фактом є те, що сайтом можна користуватись як в університеті, так і вдома, заходячи через ноутбук, комп'ютер або телефон.

Доступ електронних ресурсів видавництва Bentham Science здійснюється за IP-адресами університету. Тобто, сайт можна знайти на «Бібліотека ЖДУ імені І. Франка» в Google. Щоб скористатись сайтом, потрібно зареєструватись: ввести своє ім'я, електронну пошту та погодитись з умовами. Після цього ви можете вільно користуватись ресурсами Bentham Science.

**Маргарита Кубай,
Влада Мартинович**

Вечір Марії Бурмаки

У актовій залі нашого університету відбувся творчий вечір народної артистки України Марії Бурмаки. Вона представляла житомир'янам свій новий проєкт «Улюблені класики». У ньому співачка поєднала сучасну музику та класичні твори українських письменників. Проєкт складається з 15 композицій, які звучать справді по-новому.

– Що Вас привело до нашого університету?

– Насамперед те, що я дуже люблю Житомир, що університет імені Івана Франка дуже швидко відгукнувся на пропозицію провести такий захід.

– Як до Вас прийшла ідея модернізації класичних творів?

– Я – кандидат філологічних наук, пишу пісні на вірші українських класиків, люблю їх, знаю багато історій. Я просто вирішила зробити ці вірші дійсно сучасними, але не в плані зробити їх в сучасному стилі даб-степ або хіп-хоп, а саме з живими інструментами. Адже звук гітари ніколи не застаріє.

– Чи є в планах робота з іншими класиками?

– В мене багато пісень. Звичайно, я пишу музику. Наприклад у Симоненка є багато віршів, які можна виконати, але все впирається в особистий час, фінансову можливість і зайнятість.

– На які теми Ви любите найбільше писати пісні?

– На всі теми. Якщо є натхнення, то я пишу. Подобається вірш – написала.

– Чому Ви обрали саме класичні твори?

**Ярослав Войтюк,
Дмитро Артемчук**

Студентки ЖДУ на практиці в Італії

Початок на 2 стор.

- Що з цієї поїздки вам запам'яталось найбільше?

М.Г. – Взагалі, це нова країна, нова культура, нові люди, новий ритм життя, тут абсолютно все інакше. Я думаю, будь-якій людині цікаво поїхати закордон. Я була там три місяці, жила серед італійців, дізнавалася їхню культуру, після роботи ми спілкувалися з місцевими. Це допомогло мені більше дізнатися про цю країну.

К.Г. – Мені запам'яталось свято Ферагоста, тому що тоді був найбільший наплив людей.

А.К. – Італія – дуже чудова і гарна країна. Більшість закладів знаходяться на березі моря і тому краєвиди надзвичайно вражають. Також мені сподобалась їхня

заповненні резюме в якийсь ресторан чи готель.

- Яким ви бачите своє майбутнє у цій сфері?

М.Г. – По-перше, я хочу закінчити навчання. Мені цікаво розвиватися у цій сфері, це постійно нові посади, нові вакансії, нові стандарти, тобто потрібно постійно бути в цій темі, дізнаватись щось нове. Сфера гостинності це повністю моє, мені подобається і я планую працювати в ній надалі.

К.Г. – Насправді, я поки що не бачу себе в цій сфері, проте, можливо, щось зміниться.

А.К. – Мені подобається вивчати готельно-ресторанний бізнес, і, думаю, в майбутньому я пов'яжу своє життя саме з

кухня, морепродуктів і пасти наїлась на рік вперед.

- Що ви корисного взяли для себе?

М.Г. – Взагалі, корисного дуже багато: це досвід у роботі, у діяльності готелю, бо я навчаюсь на готельно-ресторанній справі. Також я знайшла нових друзів, підтянула англійську мову, трохи вивчила італійську. Можу казати деякі фрази, про себе розповісти чи підтримати якісь банальні теми не можу, а от про ресторан поговорити можу.

К.Г. – Ніколи більше не їхати в Італію, тому що дуже важко було працювати, там дуже великий об'єм роботи. До того ж, в мене був тільки один вихідний.

А.К. – Звичайно, за три місяці я навчилася багато чого і це був надзвичайно великий досвід для мене. Також великим плюсом є те, що асоціація по закінченню практики видає сертифікати з оцінкою, і, думаю, він відіграє важливу роль при

цим. Від помічника офіціанта до директора закладу не так вже й далеко. Головне – вірити в себе та йти до своєї мети.

- Які поради ви можете дати студентам, вашим майбутнім колегам?

М.Г. – Перш за все, у будь-якій ситуації залишатися людиною і не важливо ким і де працюєш. Для того, щоб в колективі тобі було комфортно, потрібно бути собою.

К.Г. – Потрібно вчити мови, адже без них дуже важко працювати. Також я рекомендую займатися спортом, щоб було легше витримувати ритм праці.

А.К. – Звичайно, я рекомендую першим та другим курсам не втрачати такої можливості, і випробувати свої сили в Італії. Це – прекрасний досвід для студентів готельно-ресторанної справи.

Ярослав Войтюк,
Олександра Сич

Студентська ліра–2021

З квітня по червень 2021 року у мережі Facebook проходив традиційний відкритий фестиваль творчості «Студентська ліра» імені Володимира Шинкарука. Участь у фестивалі взяли студенти з вишів м. Житомира та інших міст України. Мистецькі надбання учасників оцінювало компетентне журі на чолі з народною артисткою України Іриною Шинкарук.

Редакція поставила організатору фестивалю Ірині Шинкарук кілька запитань:

- Чим Вам подобається фестиваль?

– Фестиваль подобається мені тим, що там представляються власні твори студентів.

- Чи є відмінність проведення фестивалю під час карантину та без нього?

– Звичайно, коли в залі знаходяться люди, ти виходиш на сцену та виконуєш свою пісню – то одне. Зовсім інша справа – записувати відео в домашніх умовах. Це зовсім різні відчуття. Карантин – це обмеження наших прагнень та можливостей. Цього року для нас було важливо, щоб концерт пройшов наживо.

- Який з виступів Вам запам'ятався найбільше цього року?

– Найбільше завжди запам'ятовуються емоції, які викликає той чи інший твір. Зокрема, портрет Лесі Українки у 3D форматі, який став переможцем фестивалю.

- Які номінації були цього року?

– Цього року їх було значно більше, зокрема: академічний вокал, естрадний вокал, поезія, власний твір та пісня.

У номінації «Поезія» перемогла Марина Носок - студентка Житомирського державного університету імені Івана Франка. Звичайно, ми з нею поспілкувалися.

- Як би Ви оцінили свій виступ?

– Я намагалася викласти на всі 100%. Прозовий уривок із роману «Роксолана» П. Загребельного є емоційно складним твором. Дівчина, яка зовсім юною потрапила в полон та була продана в гарем султана. Жінка, яка змогла підкорити не тільки серце наймогутнішого Султана, а й півсвіту! Судячи з результатів конкурсу, я вважаю, що мені вдалося передати глядачу ті емоції та почуття, що я проживала під час виступу.

- Чий виступ Вам найбільше сподобався?

– Важко виділити когось одного, всі учасники талановиті і кожен має свою родзинку.

- Чи справедливим було оцінювання журі?

– Звичайно. До складу нашого журі завжди входять видатні та творчі люди.

Їхня думка базується на професіоналізмі. Журі змогло відчути мою героїню, і я за це дуже вдячна.

- Чи хотіли б Ви в майбутньому брати участь в подібних заходах?

– Завжди з задоволенням. Я обожаю брати участь у різних фестивалях та конкурсах, адже ти постійно працюєш над собою і самовдосконалюєшся. У мене вдома вже є окреме місце, де стоять всі мої нагороди з різних фестивалів. І хочу сказати, що «Пісенний Спас», «Листопад-фест» та «Студентська Ліра» імені Володимира Шинкарука є моїми найріднішими фестивалями, адже саме тут розпочалося моє творче життя. Але, оскільки, я вже є випускницею університету, то брати участь в цьому заході я зможу лише в якості глядача.

У номінації «Академічний спів» перше місце розділили вокальний ансамбль з Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Анастасія Сегеда (студентка нашого університету). Вона також дала декілька коментарів:

- Як би Ви оцінили свій виступ?

– Дев'ять з десяти. Завжди є над чим працювати.

- Чий виступ Вам найбільше сподобався?

– Цікаве питання. Напевно, неможливо виділити когось одного. Я, звичайно, не бачила всіх виступів, проте знаю, що призові місця зайняли учасники, які робили витинанки. Їх я, нажаль, не можу оцінити, бо не бачила їх. Під час вручення нагород мені сподобалась пісня жінки, ім'я якої я не запам'ятала, вона співала обробку Сльоти.

- Чи були справедливим оцінки журі?

– Я не знаю як і за якими критеріями оцінювало журі, але їх вибір мені сподобався.

- Чи хотіли б Ви в майбутньому брати участь в подібних заходах?

– Так, це чудова нагода побачити виступи інших, поспілкуватися та отримати нові враження.

Владислава Омельчук,
Асмик Еванян

Довічна стипендія науковцю ЖДУ

Рішенням Кабінету Міністрів 29 вересня призначено довічну стипендію працівнику нашого університету, докторові наук, професору кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління Світлані Вітвіцькій за видатні заслуги у сфері вищої освіти. Стипендія призначена за вересня у розмірі трьох прожиткових мінімумів. Редакція звернулася за коментарем до завідувача кафедри, доктора педагогічних наук, професора Олени Антонової та до самої стипендіатки.

- Пані Олено, як довго Світлана Вітвіцька працює на кафедрі?

– У Світлани Сергіївни дуже багата життєва біографія. Вона закінчила з відзнакою Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка, працювала вчителем в школі, у технікумі, викладачем кафедри педагогіки у Сумському педінституті. З 1978 року, після закінчення аспірантури, вона була направлена у наш, тоді ще Житомирський державний педінститут на кафедру педагогіки. У 2007 році вона стала професором, а у 2011 році – доктором педагогічних наук. Весь професійний та творчий шлях у неї був пов'язаний з Житомирським державним університетом, тут Світлана Сергіївна пройшла шлях від асистента до професора.

- У чому проявляється унікальність та інноваційний характер її майстерності?

– Взагалі, я хочу сказати, що вона - універсальна людина. Світлана Сергіївна є однією з тих, хто постійно навчається. До речі, вона з самого дитинства цікавилася саме дослідницькою діяльністю. Вона пройшла те, що ми зараз називаємо Малою академією наук, працюючи на станції юних натуралістів. Брала участь у виставках, навіть на ВДНГ у Москві. Тричі нагороджена бронзовими медалями цієї виставки. Не дивлячись на те, що Світлані Сергіївні вже 81 рік, виглядає вона значно молодшою. Дуже активна, добре сприймає усе нове. Мидесь там позаду плентаємося, а Світлана Сергіївна вже попереду й тільки розповідає нам де, як, що та як воно повинно бути (сміється).

- Якими є досягнення пані Світлани у педагогічній науці?

– Вона є авторкою понад 300 публікацій, серед яких 26 монографій, 25 навчально-методичних посібників, 28 методичних рекомендацій, 90 статей у фахових виданнях. У кінці 90-х – на початку 2000-х стався перехід на дворівневу систему навчання, бакалавр і магістр. Так сталося, що Світлана Сергіївна мала підготувати навчально-методичне забезпечення для підготовки магістрів. На той час посібників для студентів магістратури не було в Україні взагалі. Світлана Сергіївна створила авторську навчальну програму, підручник «Основи педагогіки вищої школи», «Практикум з педагогіки вищої школи», «Основи педагогіки вищої школи: Білінгвальний посібник для

студентів вищих навчальних закладів» та інші.

- Яке значення має наукова школа, якою керує Світлана Вітвіцька?

– Наукова школа має значення для самої Світлани Сергіївни як самореалізація для тих, кого вона навчила. Адже це її основна робота. Але якщо подивитися на аспірантів, які вже захистилися, різноманітність досить велика. У Світлани Сергіївни вони або випускники одного факультету, або люди, які навчаються з одного напрямку. У чому значення: для того, щоб університет відповідав певним критеріям викладацького складу, науковій діяльності, повинна бути певна кількість людей, яка має науковий ступінь та вчене звання. Так ось, наукові школи, як у Світлани Сергіївни, займаються підготовкою таких спеціалістів. До речі, у нас навчалися й турецькі аспіранти. Вона готує контингент викладачів для вищих закладів освіти. Багато з них працює у нашому університеті. Це зміцнює як факультет, так і сам університет у цілому, розвиває наукові напрями в ньому. У нас на кафедрі працює три наукові школи, одна з них – Світлани Сергіївни. Більшість з ваших читачів знають, що підготувати до захисту магістерську роботу досить важко, а кандидатську ще складніше. Потрібно пройти етап захисту, апробації, впровадження результатів, що дуже складно. Це багато займає часу, фактично – віддаєш частинку душі своїм здобувачам.

Добре, що вони всі навколо Світлани Сергіївни, пам'ятають про неї, вітають її. Я практично з усіма знайома, знаю, як вони їй вдячні. Вона допомогла їм стати тими, ким вони є зараз. Це, напевно, й є місія Світлани Сергіївни у цьому житті – допомогти. . .

- А яка основна риса Світлани Сергіївни як людини?

– Світлана Сергіївна все життя оптимістка. Вона з тих, хто є лідером.

Олександра Тимошук,
Ольга Синюк

А тепер – слово самій стипендіатці, докторові наук, професору кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління Світлані Вітвіцькій:

– пані Світлано, якими є досягнення Вашої школи?

Бази даних за бюджетні кошти

Закладам вищої освіти та науковим установам продовжено доступ до баз даних Web of Science/Scopus за бюджетні кошти. Відповідний наказ оприлюднено на сайті МОН (bit.ly/3mzMe7z).

Наданий доступ дозволяє фахівцям закладів вищої освіти і наукових установ повноцінно використовувати найкращі бібліографічні бази даних Web of Science та Scopus. Рішення щодо продовження передплати доступу було прийнято на підставі рекомендації Комісії з питань доступу до електронних наукових баз даних, з урахуванням статистики використання, передбачених обсягів бюджетних коштів і цінових пропозицій міжнародних компаній, які володіють відповідними базами даних. Для підключення або продовження доступу до баз даних Web of Science та Scopus заклади вищої освіти та наукові установи мають звернутися до Державної науково-технічної бібліотеки України - ДНТБ України (bit.ly/3AZpFQR).

ПРЕМІЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ АСПІРАНТУ ЖДУ

Ігор Макарчук, 23 роки, випускник історичного факультету нашого університету, аспірант першого року навчання, історик-археолог, пластун та реконструктор, голова Житомирського обласного осередку НСОУ «Пласт».

- Що Вас заохотило досліджувати тему «Українська військова історія Повстанського руху 1920-х років»?

– Ця тема цікавила мене ще зі шкільних років. Навчаючись у школі, я познайомився з літературою та різними працями, як науковими так і художніми, що описували дану проблематику.

- Якими джерелами Ви користувалися під час своєї наукової роботи?

– Взагалі, свою наукову тему я почав досліджувати з першого курсу. Спочатку це була історія та географія; джерела, які були широко відомі – різні статті та публікації. Починаючи з третього курсу, почав відвідувати наш Житомирський обласний архів, спробувавши залучати саме архівні

джерела, ще не опубліковані та маловідомі, що могли б розкрити дану тему.

- Розкажіть про своє хобі – військово-історичну реконструкцію?

– Це хобі є доволі цікавим для історика, тому що воно дає можливість не тільки теоретично дослідити якесь питання, але й на практиці його простежити. Тобто, відтворити якесь спорядження вояків певної епохи і, таким чином, доторкнутись до реальної історії та краще дослідити той період.

- Ви ще займаєтесь національно-патріотичним вихованням?

Продовження на 5 стор.
електронної версії газети за посиланням: <https://zu.edu.ua/universum.html>

– Я пишу усіма своїми узнаннями, не тільки тими, що працюють в нашому університеті, а й тими, що працюють поза межами університету та області.

– Які ваші найвідоміші роботи?

– З найвідоміших моїх робіт, якими користується вся Україна, це мій підручник «Основи педагогіки вищої школи». Він був першим підручником за модульно-рейтинговою системою навчання.

– Ви застали студентів 80-90-х років. Чи відрізняється сучасне покоління студентів від тих, що були раніше?

– Так, відрізняється. Студенти 80-90-х більш сумлінно ставилися до навчання, намагалися вчитися, хоч підготовка була в деяких нишчя, ніж зараз. Сучасне покоління більш обізнане, і має більш широкий доступ до інформації, тобто до інтернету і так далі. Але я не можу сказати, що сучасний студент поганий. Ні, але більшість засвоює матеріал поверхнево. Але, все ж, сучасні студенти розумні, з ними цікаво спілкуватися, вони багато знають. Я, наприклад, від них маю нахнення, заради цих студентів хочеться працювати.

– З приводу Вашої довічної стипендії. Для Вас новина про присвоєння було несподіванкою?

– Так, якщо чесно, я не очікувала. Я думала, знайдуться більш достойні люди та більш гідні, але, звичайно, я була дуже рада.

– Яка, на Вашу думку, основна риса сучасного вчителя?

– Найголовніше – потрібно бути щирим зі школярем чи студентом. Бачити в ньому людину, яку потрібно не повчати, а взаємодіяти з нею, будувати з нею діалог, розуміти, що в процесі навчання Вчитель та Школяр чи Студент – партнери. Найголовніше – це партнерство.

Ольга Синюк

Кращі спортсмени-франківці отримали стипендії

міського голови

Стипендії Житомирського міського голови отримали 110 обдарованих та перспективних спортсменів. Серед них і студенти факультету фізичного виховання і спорту ЖДУ імені Івана Франка. Ірина Ковальчук, начальниця управління у справах сім'ї, молоді та спорту Житомирської міської ради, детально розповіла про цей захід. Редакція зустрілася з пані Іриною та поставила їй кілька запитань.

- Хто є організатором вручення стипендій?

– Наше управління виступає ініціатором відзначення кращих молодих спортсменів міста. Це 110 молодих людей віком до 35 років, яких ми щорічно відзначаємо до Дня фізичної культури і спорту. У нас є експертна рада, в яку входять провідні спортсмени, директори спортивних шкіл та спортивних клубів, які збираються на експертне засідання і визначають серед великої кількості кандидатур, які подаються федераціями, клубами чи університетами, кого відзначити. У нас завжди набагато більше кандидатур на відзначення, аніж ми можемо надати стипендій. Наприклад, цього року, у нас було понад 200 претендентів, а дати ми змогли тільки 110 стипендій.

- Як розподіляються ці стипендії?

– Олімпійські види спорту представляють 60 спортсменів, неолімпійські види спорту – 45 спортсменів та 5 спортсменів, які представляють параолімпійський спорт. Ось ці 110 стипендій ми розподіляємо за засіданнями експертної ради. До Дня фізичної культури і спорту робимо урочисту зустріч з спортсменами і вручаємо їм стипендії, квіти, відзнаки.

Продовження на 5 стор.
електронної версії газети за посиланням: <https://zu.edu.ua/universum.html>

Переможці в естафетному бігу

Перемога на фестивалі КВН

Командний чемпіонат України з естафетного бігу відбувся у місті Києві 9 вересня 2021 року на НСК Олімпійський. У складі збірної команди Житомирщини виступали студенти факультету фізичного виховання і спорту. Редакція поговорила з учасниками цієї події та поставила кілька запитань:

1. Скільки Ви тренувалися, перш ніж потрапили у збірну?
2. Що Ви відчули, коли вперше потрапили на НСК Олімпійський?
3. Ви вперше брали участь у такому масштабному забігу?
4. Що Ви можете порадити тим, хто пробує сили у естафетному бігу?

Богдана Колесникова (4х800 юніорки – 1 місце):

1. Три роки. До мого першого чемпіонату я готувалася чотири роки.
2. Ці відчуття нереальні, якщо чесно. Масштабне місце, величезний стадіон. Я відчувала себе такою крихіткою.
3. Ні, не перший, але вперше була саме на НСК Олімпійському. Цей стадіон відрізняється серед усіх кардинально. Перш за все, масштабами, трибуни на багато тисяч людей; доріжкою, вона в них синього кольору, бо, найчастіше, на інших стадіонах червоне покриття; обладнання набагато краще, ніж в інших, та атмосферою. Київ - гарне місто, тому відчувається усе по-іншому.
4. Насамперед, не прагнути одразу високих досягнень, вони будуть з роками. Потрібно слухати тренера і

рухатись до своєї цілі маленькими, проте вдалим кроками.

Богдан Стягов (4х400 мікс юніорки/юніори – 2 місце, 4х100 юніори – 3 місце):

1. Для підготовки до цього чемпіонату ми вийшли на тренування в серпні. Нам знадобився місяць з перервою у 2-3 тижні.
2. Я був дуже вражений, тому що це дуже історичне місце, там було багато перемог нашої збірної та наших футбольних команд. Для мене була честь там виступати.
3. Ні, у нас кожен рік проводиться естафетний біг. У таких масштабах це вже втретє.
4. Більше викладатися на тренуваннях.

Кіріл Дяченко,
Юлія Юрчук

Наш студент – переможець Кубку світу з кікбоксингу

Артем Мельник, студент факультету фізичного виховання та спорту нашого університету, здобув перемогу у фінальному поєдинку Кубку світу з кікбоксингу WAKO серед дорослих, який відбувся в м. Будапешті (Угорщина) з 16 по 19 вересня.

Тренує Артема Заслужений тренер України В'ячеслав Гопанчук.

- Що для Вас ця перемога?
- Перш за все, це – досвід, дуже гарний досвід, сходинка до чемпіонату світу, який відбудеться через тиждень, підготовка посилена по два-три рази в день.

- Де Ви зараз працюєте?
- Я працюю тренером у фітнес-клубі, треную дітей, підлітків та дорослих.

- Що підштовхнуло Вас до занять цим спортом?
- Перш за все, бажання захистити себе та бути на одному рівні з друзями в фізичному плані.

- Ким би Ви стали, якщо б не присвятили б своє життя спорту?
- Якщо чесно, я не знаю. Я ніколи над цим не замислювався. Все в моєму житті йде так, як має бути. Я не можу знайти відповідь на це запитання.

- Плануєте займатися кікбоксингом професійно?
- Так, звісно, це лише початок.

- Хто допоміг Вам прийти до перемоги?
- В принципі, це перемога всієї команди, мого старшого головного тренера В'ячеслава Гопанчука, моєї сім'ї, моїх друзів. Це люди, які всебічно мені допомагають, які витрачають свій час для мене. Це – вся моя команда.

- Чи отримаєте Ви премію за перемогу?
- Так, держава платить за певні міжнародні турніри. Обласна рада винагороджує стипендіями на півроку, на кожен місяць. Є певні мінімальні премії також за перемогу в області.

- Якою, на Вашу думку, є головна психологічна проблема спортсменів?
- Напевно, це – невіра в себе. Я вважаю, що віра у себе, у свої сили – це головне, що може бути у будь-якій сфері діяльності, віра в себе, не зважаючи ні на що. Дуже багато спортсменів не вірять в себе, особливо тоді, коли в них щось не виходить.

- Чи часто бувають моменти, коли Ви втрачаєте віру в себе?
- Ніколи, ніколи!

Вероніка Левчук,
Каріна Сорока

Сучасна навчальна лабораторія фізіології рослин та генетики була відкрита 10 вересня на природничому факультеті у 307 аудиторії навчального корпусу № 3. Вона обладнана мікроскопами, сучасними лабораторними столами, витяжними шафами, навчальною кімнатною тепличкою, мультимедійним проектором та дошкою. Покращення та оновлення матеріальної бази факультету сприятиме підготовці майбутніх фахівців біологів.

Мирослава Ігнатчук

Засновник: Житомирський державний університет імені Івана Франка.

Свідцтво про реєстрацію ЖТ № 257 від 22 січня 2003 року.

Редактор: Андрій Близнюк.

Коректори: СІЦ.

Верстка: Вікторія Данилюк
© СІЦ (макет редакції).

Адреса редакції: вул. В. Бердичівська, 40, кім. 215а, корпус № 4, Житомир, 10008.

Тел.: (097) 322-09-50.

Електронна адреса: a.blinznjuk.zt@gmail.com

Електронна версія газети: https://zu.edu.ua/universum.html на сайті університету

Редакція може не поділяти думки авторів публікацій. Редакція залишає за собою право на редагування і скорочення матеріалів. Рукописи не повертаються і не рецензуються. За достовірність фактів, поданих

у матеріалах, відповідальність несе автор, а рекламної інформації — рекламодавець. За якість газети відповідальність несе друкарня. При передруку матеріалів «Універсум» послання на газету обов'язкове. Глизування з читачками ведеться тільки на сторінках газети. Світлина, вміщені у газеті, не обов'язково є прямими ілюстраціями до текстів.

Газета є членом Асоціації професійних журналістів і рекламистів Житомирщини та Асоціації молодіжної преси України.

ПЕРЕМОЖЕЦЬ ЧЕМПІОНАТУ УКРАЇНИ З БІГУ

Студент факультету фізичного виховання і спорту ЖДУ ім. Івана Франка став переможцем чемпіонату України з бігу. Юрій Кузінський 26 вересня здобув перемогу на чемпіонаті України з бігу по шосе (10 км серед молоді). Змагання відбувалися у Львові.

- З скількох років Ви займаєтесь легкою атлетикою?
- Ой, ну, мабуть з 12 років.

- Чому Ви обрали саме біг?
- Це дуже просто. Я займався спортивним туризмом і там був розділ «Орієнтування». Було багато крос-походів, де потрібна була витривалість, де потрібно було швидко і довго бігати. Саме тому я і обрав біг.

- Що було найважчим на шляху до перемоги у чемпіонаті?
- Найважче було змиритись з тим, що старт перенесли. Чемпіонат мав відбуватись 12 вересня, але його перенесли. Я робив гірську підготовку на 12 вересня, і мені довелося робити та придумувати все, що я міг, аби ще два тижні зберігатись у формі.

- Чи були у Вас думки про те, щоб кинути біг?
- Було багато таких думок. Причиною був застій в результатах і травми.

- Ви зіштовхувались з емоційним виснаженням?
- Звичайно, було емоційне виснаження. Я багато тренувався і багато бігав, в наслідок чого, бувало таке, що виходжу на пробіжку, а бігати вже і не хочеться, голова крутилася.

- Як Ви впорались з емоційним виснаженням?
- Це більше справа тренера. Це, перше, правильне дозування навантаження, а, по-друге, є такі психологічні прийоми, коли тренер каже, та і я сам собі кажу: «Ну, побігаю, буде корисно для здоров'я». Буває таке, що просто стаю і біжу, починаю медитувати, не задумуюсь про результат та мрію про щось. Інколи, думаю про погане, і від поганого іду до хорошого, сподіваюсь, що завдяки бігу я стану кращим, зможу здолати якісь травми і хвороби.

- Що Ви можете порадити молодим підростаючим спортсменам?
- По-перше, потрібно слухати тренера.

По-друге, регулярно займатись, не придумувати «відмазки». А якщо не хочеться тренуватись – потрібно приходити на тренування і казати про це тренеру, і він зможе вас змотивувати на тренування, він може дати вправи для того, щоб зняти стрес.

Ілона Федько,
Назар Слободенюк

Віддруковано у комунальному книжково-газетному видавництві «Полісся».

Адреса: вул. Шевченка, 18а, Житомир.

Тел.: (0412) 37-35-53.

Замовлення № 670

Наклад 300 примірників.

ПРЕМІЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ АСПІРАНТУ ЖДУ

Початок на 3 стор.

- Ви ще займаєтесь національно-патріотичним вихованням?

- Я почав цим займатися, коли вступив в організацію «Пласт», тому що національно-патріотичне виховання – є невід’ємною складовою діяльності Пластового руху, зважаючи на сучасні події – на війну на сході України. Національно-патріотичне виховання є доволі актуальним, дає можливість молоді вивчати історію України, історію свого рідного краю, допомагає їм самоусвідомити себе українцями, які мають Велику Історію і можуть цим пишатись.

- Скільки років займаєтесь національно-патріотичним вихованням?

- Займаюсь вже два роки. Почав у 2019 році.

- Як саме Ви вступили у організацію «Пласт»? Що Вас там приваблює?

- У «Пласт» я вступив ще в одинадцятих класі, це був 2015 рік. До того у мене в «Пласті» активно працювала моя сестра. Я туди пішов, тому що виникла потреба знайти для себе середовище, яке є корисним для моєї країни та мого міста. В той час пластуни активно займалися тим, що плели маскувальні сітки для наших військових. Мене запросили на цей захід, я там познайомився з пластунами та їхньою активною діяльністю. Побачив, що це те оточення, яке своїми діями змінює країну та місто.

- Що в цій організації допомогло Вам у реалізації Ваших прагнень?

- Перш за все, це люди, які об’єднані спільними цінностями та ідеями. З пластунами дуже класно реалізовувати різні проекти, адже вони діють як команда. Там завжди допоможуть порадою і зможуть втілити твої задуми та ідеї.

- Ви отримали премію Кабінету Міністрів за особливі досягнення у розбудові України? Розкажіть про це.

- Взагалі, моя кандидатура на цю премію була подана ще в квітні 2021 року. Саме вручення відбувалось в Кабінеті Міністрів України, у Києві. Пройшла процедура в урочистій атмосфері, в приміщенні, де відбуваються засідання Кабінету Міністрів. Розмір премії – 50 тис. гривень. До цієї премії додавався ще нагрудний значок та диплом.

- Розкажіть про акції

«Пам’ятай про Крути», «Базар 21-го», «День Героїв»?

- Акція «Пам’ятай про Крути» є доволі традиційною для пластунів. Кожного року, 29 січня, ми її проводимо. Ця акція направлена, в першу чергу, на те, щоб вшанувати пам’ять воїнів армії Української Народної Республіки, які боролися у 1918 році під станцією Крути. Ми згадуємо подвиг воїнів, які змогли зупинити на деякий час ворога. Ця подія є доволі важливою для нас та молодого покоління. Тому ми проводимо цю акцію.

Акція «Базар 21-го» напряму пов’язана з історією Житомирщини. До речі, цього року буде 100-річчя цієї історичної події, яка пов’язана з подіями української революції. В селі Базар є меморіал, до якого приходять люди кожного року в кінці листопада та вшановують учасників тих подій.

Акція «День Героїв» пов’язана з історією України в цілому. Проходить вона 23 травня кожного року та спрямована на те, щоб вшанувати пам’ять всіх борців та героїв української історії від часів княжої Русі аж до сучасної російсько-української війни. Я переконаний, що наша діяльність є доволі важливою, зважаючи на сучасні події в нашій державі.

Я вдячний своїй родині, які підтримують мене в моїй діяльності. Вдячний організації «Пласт», нашому Житомирському осередку. Тут багато моїх друзів та колег, з якими ми реалізовуємо ці проекти. Ця нагорода не тільки є моєю заслугою, а й моєї родини та моїх друзів, які завжди зі мною поруч.

**Валентина Петрук,
Анастасія Ткачук**

Кращі спортсмени-франківці отримали стипендії міського голови

Початок на 3 стор.

Ми робимо цей захід відкритим та гласним для того, щоб про наших стипендіатів дізналася преса, та для того, щоб стимулювати юнаків та дівчат продовжувати займатися спортом. Серед стипендіатів часто є дуже юні, в 10-12 років дехто з наших спортсменів стають чемпіонами України. Наприклад, у нас є Марія Петренко, яка є десятиразовою чемпіонкою області серед дівчат з шахів. Ми хочемо максимально стимулювати молодих людей, які займаються спортом, продовжувати цим займатись, показати, що ми за ними спостерігаємо і підтримуємо.

- За яким принципом проводити відбір?

- У нас є розроблене положення. Воно затверджене рішенням виконавчого комітету. У положенні прописано, за якими критеріями відбираються кращі з кращих. Наприклад, це має бути виключно призове місце на чемпіонаті України, тобто 1, 2,

3. Іноді допускається 4-е для певних видів спорту та 5-е місце. Або, наприклад, в змаганнях має бути не менше ніж 5 команд або 5 суперників, якщо це індивідуальний вид спорту. Положення досить об’ємне, прописує дуже детально кожен вид спорту. І якщо той чи інший спортсмен відповідає всім зазначеним критеріям, то він проходить на отримання стипендії.

- Як часто ви проводите подібні заходи?

- Відзначення стипендіями відбувається щороку восени до Дня фізичної культури і спорту. Ми також відзначаємо кращих тренерів, це відбувається восени, ближче до листопада. Вже за підсумком року відзначаємо тренерів, вихованців яких здобули нагороди на різного рівня чемпіонатах. Крім того, відділ молоді також відзначає кращих студентів університетів до Дня молоді, що відзначається у червні. Та ще багато

інших цікавих заходів.

- Якщо не секрет, яка сума стипендії?

- Зі спортсменів, які представляють олімпійські види спорту, тринадцятеро отримали 5 000 грн, інші по 2 000 грн. З представників неолімпійських видів спорту, дванадцятеро отримали по 5 000 грн, інші по 2 000 грн. А п’ятеро спортсменів з інвалідністю отримали по 5 000 грн.

- Це одноразова виплата чи щомісячна, на весь рік?

- Це одноразова стипендія. Звісно, хотілося б, щоб суми були більші, щоб вони були більш регулярні. Зараз ми готуємо зміни до положення. Якщо нам вдасться захистити бюджет, то будемо преміювати переможців міжнародних чемпіонатів чи чемпіонатів України одразу, а не чекати до рішення комісії. Якщо людина завоювала 1, 2 чи 3 місце, то одразу, по завершенні чемпіонату, як тільки людина повернеться з медаллю, будемо надавати одноразову премію. Поки що такої системи в нас немає, але ми над цим працюємо. Можливо, з 2022 року вона запрацює.

Олександра Сич

Редакція зустрілася з декількома студентами, які отримали цю стипендію: **Владиславою Колесниковою**, яка зайняла третє місце на чемпіонаті України з легкої атлетики серед молоді у приміщенні; **Богданом Стяговим**, який зайняв друге місце на чемпіонаті України з легкої атлетики серед молоді та **Алісою Матвієнко**, яка зайняла перше місце на чемпіонаті України з легкої атлетики серед юніорів, та поставила їм кілька запитань.

- Ваші враження від отриманої стипендії?

В.К.: - Чудові враження, я вже тоді відчувала, з якою насолодою буду їх витратити.

Б.С.: - В цей момент я відчув велике задоволення. Мені було дуже приємно, що отримав стипендію за мої старання.

А.М.: - Мені було приємно, що

Владислава Радченко

Від редакції:

Серед нагороджених були студенти факультету фізичного виховання і спорту нашого університету: Роман Абрамович, Анна Іванова, Владислава Колесникова, Аліса Матвієнко, Артем Мельник, Олександр Руденко, Руслан Садигов, Андрій Сорока, Богдан Стягов, Тарас Хімич, Ольга Хомутовська, Ілона Шелест, Володимир Яблонський, Вероніка Ямкова; студентка ННІ іноземної філології Анастасія Прокопенко та ліцеїст Європейського наукового ліцею Матвій Табаченко!

Щиро вітаємо стипендіатів! Нових вам звершень, сили духу та віри у свої сили!

Європейський ліцей: перший місяць

У нашому університеті відкрився Європейський науковий ліцей. Він дає змогу школярам здобувати освіту у 5 напрямках: хіміко-біологічному, фізико-математичному, історико-правовому, іноземної та слов’янської філології.

Цьогоріч більше 70 школярів стали ліцеїстами ЖДУ. При вступі відбувся конкурс атестатів, за допомогою якого визначили одержувачів стипендії.

Наразі навчання проводиться лише за трьома профілями: історико-правовому, хіміко-біологічному та іноземної філології.

З початку навчання минуло трохи більше місяця, перші враження вже сформувалися. Редакція вирішила поспілкуватися як з керівництвом ліцею, так і з ліцеїстами, почути їх враження про навчання.

Першими звернулися до керівників.

- Пройшов перший місяць навчання в ліцеї, які у Вас враження?

Директор ліцею **Віктор Рудницький**:

- Наразі триває адаптація учнів та вчителів. Частина дітей хоче здобувати освіту. Вони записують матеріал, працюють, виконують завдання.

Наприклад, сьогодні на лабораторній з предмету, який я викладаю (фізика), залюбки слухали та намагалися щось робити. Але є й ті, які неохоче ставляться до навчання, відчувши різницю між школою та ліцеєм. Проте в цілому, бажання до навчання у школярів існує.

- Чи є вже якісь досягнення?

- Діти працюють, отримують оцінки. Говорити про досягнення трохи зарано, адже минув лише перший місяць навчання. Ось зараз йдуть етапи олімпіад, ліцеїсти будуть брати участь у своїх напрямках. Однак, можливо,

хтось виявить бажання й в інших предметах. Тому трошки пізніше, після олімпіад, ми й поговоримо про ті чи інші досягнення.

- З якими проблемами Ви вже зіткнулися?

- Перша проблема, яка виникла, це формування колективів, точніше приведення їх до певних норм та правил. Також з’явилися деякі труднощі з харчуванням, а саме з доставкою. Наразі це питання вирішується. Ми, в принципі, не повинні організовувати для школярів харчування: старша школа цього не вимагає, окрім особливих випадків, які прописані у законодавстві. Тому діти можуть самі обирати, хто їх харчуватиме. Крім того, чимало ліцеїстів хворіє, але скоро мають включити опалення, тоді ситуація покращиться. З підручниками також були нюанси: ми збирали їх по тринадцяти школам й виникли неточності, необхідно ще деякі замовити. Школярі доотримують всі потрібні книжки.

- Яка стипендія в ліцеїстів й чи правильну цифру називають – 920 гривень?

- Стипендія в 10 класі – це 40% від цієї суми. Виходить, що будуть отримуватимуть ліцеїсти майже 370 гривень. До нового року стипендію мають всі. За результатами першого семестру буде призначена нова стипендія.

- Як формувалася викладацький склад?

- Викладацький склад чудовий. Наразі працює 26 педагогів, більшість з них – кандидати наук, професори, доценти. Ми свідомо не брали на роботу вчителів, а запропонували роботу викладачам університету, які не тільки вчать студентів, а й мають досвід роботи в школі. Всі викладачі – фахівці, професіонали в своїх областях, які вдало поєднують науково-педагогічну діяльність із роботою з ліцеїстами.

Завуч ліцею Наталія Янчук:

- Яким був для Вас перший місяць роботи у ліцеї?

- Перший місяць – це час, який, мабуть, не тільки для нашого ліцею, а й для будь-якого навчального закладу вважається періодом адаптації. Особливо важко проходить адаптація, якщо діти йдуть до першого, п’ятого та десятого класів. Коли відбуваються суттєві зміни в колективі та викладацькому складі, в організації навчального процесу. Якщо ж говорити про наших ліцеїстів, то тут поєднуються всі чинники. По-перше, діти прийшли до нас не просто після канікул, вони виїшли з надважкого періоду карантину. Дистанційне навчання наклало своєрідний відбиток, тому наразі учні повинні не тільки пригадати те, що було до канікул, а й те, що вони вивчали під час карантину. Крім того, діти прийшли в новий колектив, змінилися не тільки вчителі, а й однокласники. Це теж є надважливим, оскільки ліцеїстам потрібно налагоджувати міжособистісні стосунки, проявляти лідерські якості аби завоювати авторитет. Загалом,

більшість учнів вже адаптувалася й готові до нових знань.

- Чому навчання відбувається лише за трьома напрямками, а не за п’ятьма, як було раніше анонсовано?

- Враховуючи, що це перший рік існування ліцею, певною мірою, стартовий, це й вплинуло на формування напрямків навчання. У нас було заявлено 5 профілів: історико-правовий, фізико-математичний, хіміко-біологічний, слов’янська та іноземна філології. З огляду на набраний склад учнів, бажання дітей та їх батьків щодо профілю, нами було прийняте рішення об’єднати філології, тобто не ділити на українську та англійську. Це рішення є цілком справедливе та виправдане. Щодо фізико-математичного профілю, то цього року у нас немає класу. Однак в перспективі всі раніше заявлені профілі будуть функціонувати.

Продовження на 6 стор.

Дещо про індивідувальний план

Кожної осені до викладачів з проханням дати завдання для індивідуальної роботи та підписати папери для оформлення індивідуального плану навчання підходять десятки студентів. Вони йдуть працювати за фахом, ще навчаючись в університеті. Редакція вирішила поспілкуватися зі студентами, що вже пішли на індивідуальний план навчання та поставила їм такі запитання:

1. Чому Ви оформили індивідуальний план?
2. Де Ви працюєте?
3. Який предмет Ви викладаєте в школі?
4. Чи вдається Вам поєднувати навчання та роботу?
5. Чи достатній рівень знань, які Ви отримували в університеті, для роботи за фахом?

Валерія Калганова, студентка 43 групи ННІ філології та журналістики

1. Індивідуальний графік оформила у зв'язку із працевлаштуванням на роботу.
2. Я працюю в Житомирській міській гуманітарній гімназії №23.
3. Я викладаю польську мову.
4. Насправді, це буває складно, але потрібно старатися поєднувати навчання та роботу.
5. Звичайно, не обійшлося без самоосвіти, але університет дає хорошу базу знань, які за бажанням, можна поглибити.

Катерина Яриновська, магістрантка 13 групи ННІ філології та журналістики

1. Спочатку я навчалася очно, як і мої колеги – одноклассники, проте, коли почала поєднувати навчання з роботою, то перевелася на індивідуальний план навчання, щоб ефективно поєднувати два види діяльності.
2. Працюю в ННІ філології та журналістики, старшим лаборантом кафедри слов'янських і германських мов.
4. Вдається, і я вважаю, що досить ефективно.
5. Звісно, адже отримані знання щодня відкривають мені нові двері та перспективи.

Ірина Усик, магістрантка 11 групи історичного факультету

1. На індивідуальний план я перейшла у зв'язку з тим, що знайшла роботу за своєю спеціальністю.
2. На сьогоднішній день я працюю у Житомирському автомобільно-дорожньому коледжі.
3. Викладаю історію.
4. Так, вдається. Хоч це не завжди легко, але я стараюся поєднувати ці речі між собою.
5. Так. Завдяки нашому університету я маю гарний багаж знань. Всі отримані навички та знання я зараз використовую у своїй роботі.

Анатолій Грибан, студент 41 групи історичного факультету

1. Згідно з офіційним працевлаштуванням за спеціальністю, котру зараз освоюю в університеті.
 2. Я працюю в загальноосвітній україно-італійській Салезіянській школі «Всесвіт» в місті Житомирі
 3. Викладаю історію.
 4. Важко, але вдається.
 5. Теоретичних – цілком, а практичних в умовах карантинних обмежень думаю, отримав би менше, однак це перекирає моя педагогічна діяльність.
- **Вам подобається ваша робота?**
- Звичайно, це цікава професія, котра ніколи не дозволяє розслабитися і тому я постійно маю тримати себе в тонусі. Плюс робота з дітьми по-своєму унікальна. Попри проблеми, які виникали за цей період, я задоволений професією.

Тетяна Голішевська

Олена Гурська, магістрантка 22 групи факультету фізичного виховання і спорту

1. В школі, якій я навчалася, потребували спеціаліста на посаду вчителя фізичної культури. Тоді я навчалася на 3 курсі факультету фізичного виховання і спорту. Мені запропонували спробувати. І саме тоді я дізналася, що є така можливість - навчатися і паралельно працювати. І ось уже 2 роки я навчаюся за індивідуальним графіком і працюю за спеціальністю.
3. Вчитель фізичної культури.
4. Так, завдяки викладачам, які з радістю йдуть на зустріч студентам, що працюють за спеціальністю.
5. На факультеті фізичного виховання і спорту працюють лише професіонали своєї справи, крутий викладацький склад на чолі з класним деканом. І я вважаю, що тих знань, які мені дали і надають – більш, ніж достатньо.

Мargarита Криницька, магістрантка 24 групи природничого факультету

1. Декан нашого факультету пані Руслана Романюк запропонувала мені спробувати себе в ролі вчителя. Я зв'язалась з директором гімназії та домовилась про зустріч. Потім мене затвердили на посаду вчителя і я з допомогою викладачів та декана оформила індивідуальний план.
2. В Озерному, в гімназії.
3. Вчитель основ здоров'я та природознавства.
4. Так.
5. Достатній.

Дарія Охрімчук

Ангеліна Іванцова, студентка 41 групи ННІ педагогіки

1. Перед тим, як перейти на індивідуальний план навчання, я їздила на практику в дитячий табір «Молода гвардія», де мені дуже сподобалось. Я вирішила, що поїхати туди знову буде гарною можливістю отримати досвід. А тут він безцінний.
2. У дитячому оздоровчому таборі «Молода гвардія»
3. Педагогом-організатором
4. Наш інститут, викладачі, деканат робить максимально доступні умови для того, щоб працювати і навчатись. Завдяки трьом рокам навчання в нашому інституті я багато чого вмію, розумію свої можливості, зрозуміла, що можу навіть вільно працювати у дитячому садочку.
5. Звичайно, багато чого мене навчили у університеті. Ці знання мені допомагають. Я мала можливість працювати і з найменшими дітками, із дітьми середнього та старшого віку. Я маю можливість розвиватись, навчатися і працювати. Мені це дуже подобається.

Анна Лук'янчук, студентка 42 групи соціально-психологічного факультету

1. На індивідуальний план я потрапила як і усі студенти: принесла довідку з місця роботи і заповнила усі необхідні

документи, які сказали заповнити в деканаті. Потім зустрілася з викладачами, вони дали мені завдання, які буде необхідно виконати.

2. Я працюю менеджером сайту і навчаюсь також на менеджера, тому проблем з навчанням на індивідуальному плані і з довідкою в мене не виникало.
4. Поєднували дві сфери життя досить складно, але реально. Мені дуже пощастило з керівництвом на роботі. Я можу самостійно коригувати свій графік роботи, тобто в будні дні брати вихідні, а в суботу та неділю працювати, тому інколи мені вдається з'являтися на заняттях.

І викладачі на кафедрі - хороші люди, вони завжди йдуть на зустріч і допомагають, якщо є потреба. Але коли є навчання і робота, майже немає відпочинку.

5. Те, чим я займаюсь на роботі, на жаль, далеко від того, чого навчають в університеті. Але зараз я тільки починаю свій шлях і сподіваюсь, що все-таки знання з університету я зможу застосувати і в подальшому житті. На мою думку, нашу освітню програму доцільно було б відредагувати відповідно до вимог сучасного світу і зробити більш корисною для молодих спеціалістів.

Віта Кам'янська

Наталія Гордійчук, студентка фізико-математичного факультету.

1. Мені надійшла пропозиція працювати в університеті. Я подумала, що це дуже престижно і для мене це багато що значило, тому перевелася на індивідуальний план.
2. Фахівець відділу моніторингу якості освіти.
4. Так, вдається.
5. Звісно ж, так, наші викладачі все чітко пояснюють та часто нам допомагають! Без них, я не впевнена, що у нас вийшло б.

Дарина Самборська, студентка фізико-математичного факультету.

1. Спочатку мені запропонували працювати секретарем на факультеті фізичного виховання.
- Я пішла працювати туди, а пізніше перевелась на іншу посаду.
2. Фахівець відділу моніторингу якості освіти.
4. Так, тому що викладачі йдуть нам на зустріч. Завжди можна взяти індивідуальні завдання, отримати консультацію, що дуже допомагає у нашому навчанні.
5. Так, викладачі завжди доступно пояснюють матеріал, коли потрібно, надають його індивідуально, аби нам було зрозумілі і ми могли легше сприймати матеріал, за що я їм дуже сильно вдячна.

Вікторія Данилюк, магістрантка другого року навчання ННІ філології та журналістики

- **Розкажіть коротко про себе.**
- Звати мене Вікторія, мені 22 і я журналіст. На даний момент я навчаюсь в ЖДУ на другому курсі магістратури. Взагалі, живу в музиці та обожаю її. В ній я знаходжу відпочинок для себе та надихаюся нею, а також намагаюсь розвивати свій кругозір в цьому напрямку.
- **Чому Ви обрали саме журналістику?**
- Обрати саме цей напрямок для мене було дуже складним рішенням, тому що це суперечило усім моїм нормам розуміння та професіям, які оточували мене. Взагалі, журналістику не всі сприймають як професію, тому що вона не є шаблонною. Проте для себе я зрозуміла, що це буде щось нестандартне.

- **Де Ви працюєте на даний момент?**
- Я працюю в управлінні комунікацій фахівцем зв'язків із громадськістю та пресою Акціонерного товариства «Житомиргаз».

- **Як ви потрапили роботу?**
- Все дуже банально. Я побачила оголошення про вакансію, що на підприємство потрібний фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою, а мене завжди цікавила робота в прес-службі, хоча досвіду роботи в мене не було. Тому я дуже сумнівалася у позитивному результаті, але, подавши резюме, мені через декілька годин зателефонували та запросили на співбесіду, яка проходила в три етапи. Після того мене повідомили, що я точно прийнята на роботу та можу приступати до виконання обов'язків. Загалом, було важко, тому що в газовій сфері я розуміюсь як споживач, але мені потрібно знати багато більше. Для мене було дуже складно вивчити нову технічну інформацію, засвоїти і, що найголовніше, зрозуміти.

- **Чи подобається Вам робота?**
- Робота, безумовно, подобається, тому що головним для мене є комунікація. Ти постійно з людьми, серед них, у вирі подій, це круто і неймовірно цікаво! Ще одним фактором для мене - було дізнатися нове, отримати досвід та змогу саморозвиватися. Так, я розвиваюсь як фахівець. Тому, якщо говорити в цілому, мені подобається моє місце роботи і я отримую задоволення від того, що роблю. Завжди йду на роботу із бажанням працювати!
- **Чи вдається Вам поєднувати роботу з навчанням?**
- Насправді, це складно, адже робота вимагає часу, як і навчання. Але можу сказати, що себе та свою роботу потрібно систематизувати. Весь вільний час, який я раніше могла приділити собі, я приділяю навчанню. На даний момент активно займаюсь написанням магістерської роботи, також не за горами і сесія. Тому поєднувати можна та потрібно!

- **Чи достатньо знань для роботи Ви отримали в університеті?**
- Так, університет дав мені достатній рівень знань та навичок для того, щоб я могла впевнено себе відчувати на журналістській ниві. Але б, якими не були важливими теоретичні знання, варто не забувати про практику . Саме її нам надавали в більшості, за що я дуже вдячна викладачам. Їхня допомога та підтримка внесла неабиякий внесок в мій розвиток, завдяки ним я можу пишатися своєю професією.

Наумчук Дар'я

Європейський ліцей: перший місяць

Початок на 5 стор.

– **Епідеміологічна ситуація в Україні погіршується. Чи готовий ліцей до дистанційного навчання?**

– Законодавча база передбачає максимальну роботу з дітьми відповідно до карантинних обмежень в аудиторії. Рівень вакцинації викладачів дозволяє нам працювати до останнього. Однак, якщо буде команда щодо організації дистанційного навчання, то за тими платформами, які нам пропонуються, все буде влаштовано. Ми маємо досить великі можливості щодо організації такого виду навчання. Головне, щоб учні мали бажання здобувати освіту.

– **Дозвілля ліцеїстів – яке воно?**

– Організація дозволила на високому рівні. Діти адаптуються не тільки через навчання, а й через культурно-масову роботу. Ось, нещодавно, учні іноземної філології їздили до Львівської області, де відвідали замки та різні історичні місця. А клас хіміко-біологічного профілю побував в декількох музеях Київщини. До того ж, не так давно, в університеті проходив конкурс талантів, де наші ліцеїсти активно брали участь й показали свої вміння.

А тепер дамо слово ліцеїстам.

Крістіна Боримська, історико-правовий напрямок: – Я вступила сюди для того, щоб отримати базові та поглибленні знання з історії. В майбутньому хочу вступити до Житомирського державного університету на спеціальність «історія». Навчання в ліцеї та школі, насамперед, відрізняються предметами. Більшість шкільних дисциплін уже не вивчається. Також велику увагу в ліцеї приділяють предметам, пов'язаним з нашим напрямком. Найбільше мені подобаються історія, право, знавство та українська мова. В нас вже склався дуже хороший та дружній колектив. Крім того, цікаво навчатися поруч зі студентами університету, які вже знають ким хочуть бути. Це мотивує та надихає.

Софія Резніченко, профіль іноземної філології: – Я довго думала про навчання в ліцеї, через що трохи сварилася з батьками. Однак, все ж таки я добилася свого й тепер я тут. Вибрала іноземний напрямок, тому що мені подобається опановувати різні мови та вміти вільно ними володіти. Англійську мову вивчала ще раніше: ходила на курси та займалася з репетитором. В майбутньому я планую стати перекладачем. Наші викладачі мають професійний підхід до кожного, що дуже тішить. Я ще ні краплинки не розчарувалася в своєму виборі.

Валерія Рудик, історико-правовий напрямок: – Я навчалася в школі №22, проте надалі вирішила здобувати освіту у ліцеї. Я вибрала

цей профіль, тому що хочу пов'язати своє життя з юриспруденцією. Враження від ліцею спочатку були дещо негативні. Нам постійно говорили, що буде складно та важко. Втім, зараз у мене тільки позитивні емоції.

Яна Колесник, профіль іноземної філології: – Через два роки нам потрібно буде здавати ЗНО з англійської мови, саме тому я й обрала цей напрямок. До того ж ми вивчаємо французьку та німецьку мови. Для мене особисто, найбільша різниця між ліцеєм та школою – можливість. Тут їх набагато більше. На жаль, через різний розклад ми не перетинаємося зі студентами інституту іноземної філології. Проте здобувати освіту поруч з ними – круто. А враження від навчання неймовірні. Поки що мені все подобається.

Олександра Синиця, хіміко-біологічний напрямок: – В моєму житті трапилася ситуація, після якої я вирішила стати лікарем. В школі не було можливостей вивчати хімію й біологію на профільному рівні, тому й вступила до ліцею. Навчатися тут цікаво. Нам показують безліч дослідів у лабораторіях університету. Ми виконуємо різні практичні роботи, а не лише сидимо за книжками. Хотілося б тільки трохи більше занять з хімії, тому що перевага, все ж таки, надається біології. Але загалом, емоції круті й позитивні. Я рада, що навчаюся саме тут.

Ілля Матвєєв, хіміко-біологічний напрямок: – У моїй школі напрямок був філологічний, а я не дуже полюбляю гуманітарні науки, точніше не переносю їх. Саме через це й вступив до ліцею, хочу вивчати хімію та біологію. Тут мені подобається підхід до навчання, тобто не тільки одні підручники. Але і двійки отримуємо – все як годиться. З мінусів: клас трохи шумний, іноді неможливо зосередитись. Відсутність журналу, хоча вже згодом має з'явитися. Питання з електронним журналом, як нам сказали, вирішується. А ще одне, це перекладання. Час від часу ходжу та перекладаю деякі предмети, особливо математику.

Богдан Телецький, історичний напрямок: – У ліцеї мені найбільш подобається ставлення викладачів до нас, як до студентів. Ми навчаємося разом з хіміко-біологічним напрямком, відрізняються деякі предмети. Спочатку було важко, але згодом ми здружилися. Перші двійки, звичайно, вже заробили, проте є вже й 12. Книжки ми отримали, їх видавали поступово, однак досі це не всі. Підручники відповідають програмі, за якою ми вчимося. Харчуюся я не тут, найчастіше перед навчанням заходжу в магазин. В цілому, враження позитивні, тільки стипендія дещо мала, хотілося б більше.

Кароліна Василенко

ЧИ МОЖЕ МУЗИКА ЗАПОБІГТИ САМОГУБСТВАМ?

Починаючи з 2003 року, 10 вересня у світі відзначається надзвичайно важливий день – Всесвітній день запобігання самогубствам. За даними ВООЗ, у 2019 році внаслідок самогубств пішло з життя більше 700 тис людей. Тобто, кожна сота людина вчинила суїцид, більшість з них є дітьми та підлітками. Мотиваційні таблички, лекції, семінари не дають результату. Як тоді можна спробувати запобігти самогубствам? Відома, що музика займає значну частину нашого повсякденного життя. А те, яку музику ми слухаємо, впливає на нашу психіку, особливо на вразливу психіку підлітків. Яку музику слухати? Бажано слухати музику, котра позитивно впливатиме на наш психічний стан. Однією з найвідоміших груп, котра завоювала популярність, завдяки пісням з глибоким сенсом, є південнокорейська група BTS(Beyond The Scene або Bangtan Boys). BTS мають мільйони фанатів по всьому світу, котрі вдячні за їхню творчість, яка допомогла побороти депресію та почати любити життя.

Семеро учасників групи розпочали свою діяльність, будучи зовсім юними, саме тому знають про усі проблеми, з якими стикаються підлітки. Й разом з підлітками дорослішали BTS та їхня творчість.

- Кожна пісня групи має свій унікальний сенс:
- **Eripnaphy** – пісня про те, що любити себе не означає бути нарцисом або егоїстом, навпаки, це – одна з найважливіших речей у нашому житті. *"Я єдиний, кого я повинен любити у цьому світі. Скажого себе, свою дорогоцінну душу. Тепер я нарешті зрозумів, тому я люблю себе. Не ідеальний, але такий прекрасний. Я єдиний, кого повинен любити."*
 - **So what?** – "Ну і що?" – запитання BTS до усіх, хто стикнувся із життєвими труднощами й заклик слідувати за своїми мріями без страху. *"90% своїх переживань ти створив сам. Тає відумане болото. Залиш переживання й вперед! Не бійся й підбадьорся! Крикни: "Ну і що?"*
 - **No more dream** – звернення до юного покоління, спонукання до боротьби за свої мрії, навіть, якщо дорослі не вірять та висміюють їхні цілі. *"Де той ти, про якого так мріяв? Кого ти зараз бачиш у дзеркалі? Ти повинен йти своїм шляхом, навіть якщо у тебе лише один день. Роби що-небудь, забудь про свої недоліки!"*
 - **Spine breaker** – пісня, котра критикує представників молоді. Дослідно назву пісні можна перекласти як "спиногрити". Spine breaker – це критика тих, хто не бере до уваги старання своїх батьків, котрі намагаються дати їм усе, що вони хочуть. У пісні BTS пояснюють, що ми повинні бути вдячні за усе, що маємо. *"Припинь, у своєму пошарпаному одязі також можна ходити вулицями. Але ти так хочеш виділитися, що запевниш себе, що ти шикарний, крутий й відрізняєшся від усіх. Що з тобою не так?"*

Це лише декілька із безлічі чудових пісень BTS, серед яких кожен знайде ті, які будуть вам до смаку. Пісні допоможуть повірити у себе або ж прокинутися від хибних уявлень про світ.

Анастасія Романчук

СТУДЕНТСЬКИЙ ФУТБОЛЬНИЙ ТУРНИР

У Житомирському державному університеті імені Івана Франка до Дня народження університету 23 вересня відбулося урочисте відкриття Кубку з футболу серед першокурсників. У турнірі беруть участь команди семи факультетів та інститутів. Учасники налаштовані рішуче на спортивну боротьбу, оскільки на переможців чекають Кубок та спеціальні призи від студентської профспілки університету. До дня університету буде визначено переможця!

Редакція вирішила поговорити з одним з ветеранів футболу філологічного факультету, відомим волейболістом ветеранської ліги, а нині головою вченої ради університету Віктором Мойсієнком та студентом 1 курсу ННІ філології та жуналістики Назаром Хом'яком.

- **Пане Вікторе, розкажіть нашим читачам про футбольну команду філфаку.**

- Всі роки на філфаці був домінуючий жіночий колектив, тому філологів-хлопці було надзвичайно мало. Тому набрали команду з 11 осіб, а для мініфутболу 6-7 осіб, це було непросте завдання. Якщо на філфаці було 10-15 хлопців, то з них 80% були не спортсменами, а поетами чи письменниками. Тоді на філфаці всі писали вірші, а не так як зараз. Ситуація склалася так: в кінці 80-х років на філфаці була дуже пристойна команда з волейболу, яка вперше за історію інституту зайняла друге місце. В 1997-1999 рр в університеті була дуже хороша футбольна команда, в яку входили викладачі і студенти з фізико-математичного, філологічного і природничого факультетів. З філологічного факультету в збірну входили Василь Врублевський (нині директор Житомирської наукової бібліотеки імені Ольжича), Віктор Васянович (покійний) грав за у команди з футболу та волейболу. На філфаці тоді зібрався прекрасний колектив: я тоді був заступником декана факультету, було декілька прекрасних студентів-футболістів (Олександр Косюк, Олег Нагорняк, Андрій Рава, Богдан Білоус, Віктор Заглада). У такому складі була здобута перша в університеті перемога, нам було вручено кубок. Зараз студенти до спорту не долучаються. А раніше студентів не можна було вигнати із спортзалу.

- **Назаре, які у тебе були враження від матчів?**

- Ми потрапили в групу А, де було 4 команди. Перший наш матч відбувся з командою ННІ іноземної філології. Цей матч склався для нас

спочатку драматично, ми програвали 0:2 після першого тайму, але, зібравши сили, ми виграли перемогу, забивши 4 голи в другому таймі. Емоції були фантастичні, адже нам вдалося змінити хід матчу і «вирвати» перемогу!

Другий матч відбувся з командою фізико-математичного факультету. Це був головний матч групи А. Це був стиковий матч, в якому вирішувалось: хто отримає путівку в чвертьфінал. Матч для нас почався дуже невдало - ми пропустили перший м'яч, а потім рахунок був 2:0 не в нашу користь. Ми зробили заміну і вони принесли «плоди». Нам вдалося зрівняти рахунок, але не надовго. Суперник знову забив нам гол. На останній хвилині нам вдалося забити гол, щоб зрівняти рахунок 4:4. Я не можу сказати, що емоції після матчу були позитивні. Хоч нам і вдалось врятуватись на останніх хвилинах, проте залишились осад від того, що ми могли виграти матч.

Третій матч відбувся проти природничого факультету. Для того, щоб зайняти перше місце в групі, нам треба було вигравати матч мінімум з рахунком 5:0. Ми це зробили і вийшли в групі на перше місце. Емоції від матчу були неймовірні, команда була дуже задоволена виходом в чвертьфінал спартакіади.

Четвертий матч мав відбуватися 4 жовтня, але команда ННІ педагогіки не з'явилася. Нам була присуджена технічна перемога 3:0. Таким чином, ми вийшли в фінал, де зіграємо з факультетом фізичного виховання і спорту 11 жовтня.

Інна Сквлюк, Олександра Давидюк

Рубрика «Загублені сторінки»

МОДЕСТ ПИЛИПОВИЧ ЛЕВИЦЬКИЙ – ПУБЛІЦИСТ

Модест Пилипович Левицький (1866-1932) – український письменник, публіцист, культурний діяч, педагог, лікар і дипломат. Народився у графській сім'ї в селі Вихилівка неподалік Проскурова (тепер – м. Хмельницький). Закінчив Кам'янець-Подільську гімназію і Київський університет. Публікувався в журналах «Киевская Старина» та «Літературно-науковий вісник». Займав державні посади в часи революції і Визвольних Змагань 1917-1920 рр. Був послом у Греції від уряду УНР. Після 1920 р. – в еміграції – був міністром здоров'я Державного центру УНР, головним лікарем туберкульозного санаторія для вояків Армії УНР в Закопане (Польща), викладав в Українській господарській академії в Подєбрадах (Чехословаччина). Автор праць з теорії письменства та підручників з української мови, низки майже не знаних в Україні оповідань, а також іще менш відомої публіцистики.

Пропонуємо увазі читачів фрагменти праць автора:

УКРАЇНІЗАЦІЯ І РОЗМОСКОВЛЕННЯ

[Левицький М. Українізація і розмосковлення // Тризуб. 1926. Ч. 26-27. 18 квітня. Ч. 14-15.]

Термін: «українізація» повівся, либонь, з р. 1917; раніше ми його не чули та й де ж він міг узятися, коли Україна, як держава, тоді не існувала й ми могли тільки напів-легально боронитися від обмосковлення («обрусення»), а галичане від полонізації. В цих двох останніх, огидних для нас термінах, повинні шукати й зародку слова «українізація».

Ці терміни, як, між иншим і «романізація» Тиролю, «румунізація» Бесарабії, всі мають однаковий зміст: примусове повернення одної національності, підвладної, в другу, чужу, що над нею панує.

Бо не можна-ж серйозно говорити напр. про «офранцуження» (чи галлізацію?) Франції, про «германізацію» Німеччини або «британізацію» Англії. Як-же можна говорити про українізацію України?

І коли ми з таким розумінням підійдемо до тої «українізації», яку ніби-то з таким завзяттям провадить на Україні совітська влада, експозитура московської, то побачимо, що нема особливих причин радості з того явища, бо воно не природне, нещире й користи від його Україні сподіватися не можна. Бо там українізуються примусово, зо «скрежетом зубовим» неукраїнські елементи: москвини й жиди, й це примусове перелицьовування їх не може бути щирим, не може прищепити їм симпатії до України або хоч і зменшити їх ненависть до неї.

Українець природний не потребує українізуватися, як німець не потребує германізуватися або англієць – британізуватися.

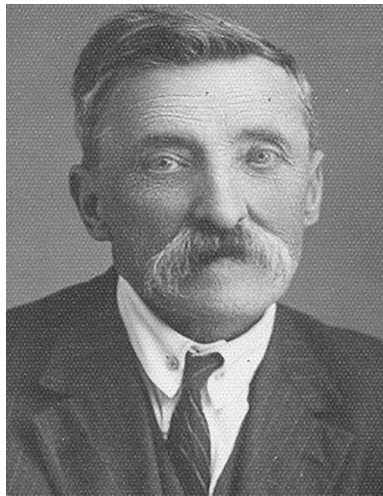
Мені завжди прикро було чути цей термін: «українізація», бо він має в собі щось неприродне, а поверх того завжди має в собі ідею примусу, насильства. Зовсім инше діло з розмосковленням. Це треба розуміти, як визволення людей з національних пут чи кайданів, зняття з них чужої шкури, вдягненої на них примусово чи може й добровільно, «лакомства ради неситого». Розмосковлення є поворот українських установ у первісну національну їх природу.

Український народ не втратив своєї національності, не вважаючи на вікові примусові експерименти над ним із боку москвинів, поляків, мадярів, – отже не потребує він ніякої українізації.

Инше діло з тими «самоотверженнями малоросами», які для вигод життєвих зреклися легким серцем своєї національності й підшилися під дужчих окупантів. Нам нема ніякої потреби ні користи дбати про їх українізацію, хоч-би вона переводилась і большевицькими наказами. Можна з певністю сказати, що такі люди, коли повернуться знов на українців, то знов-таки задля вигод життєвих чи влади чи лекшої кар'єри, а не з любови до України.

Мали й маємо ми серед нас народолобців і патріотів, чужих

нам по крові, які прийшли до нас у найтяжчу годину боротьби нашої за національність, а пізніше й державність; мали ми Тимка Падурю, Вол. Антоновича, Т. Рильського, Б. Познанського, Ол. Русова, Костомарова, пізніше графа Михайла Тишкевича, Ярошевського, Вяч. Ліпінського, п. Вольську, Зигмунта Копровського,

з. р. 1917 – генералів Юнакова, Дельвіга, проф. Ейхельмана й багатьох инших. їх імена не забудуться в українській історії й пам'ять їх шануватимуть нащадки наші: бо то лшдарі ідеї, що принесли нам серце своє не за гроші, не за вигоди, а навпаки: покинувши можливості кар'єри й добробуту у ворожих до нас таборах.

Вони полюбили нас чорненькими, а білими нас усякий полюбить і без примусової українізації.

Даремно Вяч. Ліпінський так побивається, щоб повернути до нас ту змосковлену та спольшену шляхту, колись нашу, та ще хоче утворити з неї кадри вищих урядовців, щоб нам порядок добрий давали. Мали ми вже досить таких «фаховців» на недоброї пам'яті Павла Скоропадського: буде вже з нас того експерименту. Непотрібні нам такі повороти лехкодухі й перевертні, типу Кістяківського та Лизогуба; нехай краще лишаються вони при своїх ноеих отчизнах: їм вони послужать проти нас, як щирі яничари, а ми тільки виграємо від того, бо матимемо проти себе явних ворогів, а не зрадників, які втяжку-годину вкусать нас. як та гадина, вигріта за пазухою. (Юзефович, Анатолій Савенко, Конст. Василенко, отой Янченко, що так розпинався у «Днях» за «єдинство русской культуры» й сотні, тисячі їм подібних).

Шляхти родовитої, гербової, отой «фіалової крові» чи «білої кости» Україні непотрібно. Наш народ витворив уже і себе справжню українську шляхту, хоч і не гербову, яка клала свої голови зі рідний край. І коли стані Україна вільною, незалежною державою, то народиться у нас іще багато шляхти духа, якої кість і кров будуть ті самі, що й у роду нашого.

Українізація москвинів і жидів є річ погана й шкідлива, коли вона

провадиться примусово. Вона прийде сама собою, коли ми станемо дужі й багаті, тоді ті меншості зукраїнізуються самі собою, без усякого примусу. Адже бачимо ми, скільки розвелось у Польщі «rolakow Mojzeszowego wyznania»; читали ми й «список русских врачей Берліна», друкований у –«Днях». Ось він: Аринштейн, Блюм, Браунштейн, Гінцберг, Зельман, Кац, Каплан, Лазарер, Левин, Роль, Цукерман, Шпанер, – і тільки один д-р Членов, ніби-то русский, але про якого де-хто каже, що й він Mojzeszowego wyznania. Хто їх зробив «руськими»? Адже їх ніхто до того не силував, а навпаки: царський уряд завжди відмежовував їх од «руських», обмежував у правах, ставив їм процентові норми у школах. Сучасні верховоди большевицькі пішли ще далі: вони навіть одцуралися жидівських імен своїх, взявши собі московські (Троцький, Зінов'єв, Свердлов, Стеклов, Ларик, Сокольников, Путятин, Литвинов, і т. д. і т. д.).

Отже з якого боку не підійти, а виходить що ми краще зробимо, як викинемо з ужитку те непотрібне неприродне для нас слово: «українізація», а залишимо тільки «розмосковлення», як це цілком слушно каже проф. І Огієнко («Тризуб», ч. 18), бо воно ясно означає: зняття з українських установ (церкви, школи, адміністрації, суду й т. ин.) чужої їм московської мови, назв і форм.

РОЗМОСКОВЛЕННЯ

[Левицький М. Розмосковлення // Тризуб. 1926. Ч. 28. 25 квітня. С. 7-9.]

Розмосковлення... Це є акт протилежний обмосковленню, тій дошкульній болячці нашій, загальній для всіх наддніпрянців за нечисленими, майже одиницями винятками; так само роспольщення конче потрібне галицькій інтелігенції.

Причина тих обох болячок занадто відома, щоб варто було на ній довго спинятися. Це вікова чужинецька окупація, що насильно навязувала нам московську чи польську мову по всіх наших інституціях. Народ підлягав обмосковленню у війську, на фабриках, на залізниці.

Значне число інтелігенції піддавалось обмосковленню спочатку пасивно (у школах), а далі, звикнувши до того чужого, відбившись поволі від рідної стихії, йшло вже й активно по чужій течії, несучи на чужу ниву й працю й таланти свої (Гоголь, Короленко, Потапенко, Мордовцев, Данилевський). В родинному житті таких «тоже малоросов» заводилась московська мова; іноді примушували дітей говорити по московському, а не «по мужичому», як навчилися вони від няньки або товаришів-однолітків. «Щоб не псували чистоти руского язика» та не одержували одиниць і двоек у школі.

Крапля камінь довбає. Обмосковлення й полонізація довбали нас віками, а душа вкраїнська, особливо інтелігентська, ніде гріха діти, не камінь, а значно м'якша, іноді занадто м'яка, гнучка, «самоотверженна».

І продовжала ту душу інтелігентську чужа мова, чужа культура; у декого так ґрунтовно, наскрізь, що він геть позбувся всього рідного крім призвища свого вкраїнського, і з яничарським завзяттям, і з запеклістю ренегата став лютиим ворогом усього вкраїнського, «єдино-неделимце».

Звичайно, таких людей не верне до рідного, прадідівського ніяка українізація й ніяке розмосковлення. Вони пропали для нас.

Проте більшість нашої змосковленої інтелігенції не так уже дощенту втратила своє рідне. Вона обмосковилася поверхово, що до мови, а в душі визнає себе українцем, особливо з р. 1917. Тільки тої глибокої любови до свого рідного, того пієтизму нема в них: погубилося воно на службі в Московщині, остатки повитравляли їх жінки-москвинки, – і вернулося на Вкраїну щось таке половинчате, «ні два, ні півтора», що й не знати, куди його причислити: ніби-то й українець, і призвище на – «ко», і намагається говорити по нашому, хоч і калічить ту нещасну мову, аж упріє, поки складе таке речення, як: «памятуєте... що наша вища шкільна існує вже три ріки... але треба спитати Петріва чи Вуківа... не хопило часу навчитися по українському» і т. д. А як вернеться такий українець до дому, то аж зітхне, сердега, легенько, перейшовши на ріднішу йому московську мову, не мовби скинув нові тісні черевики й перевзвусь у мякенькі вільні капці.

Як розмосковити таких інтелігентів? Бо вони-ж такі інтелігенти, іноді добрі фаховці, потрібні нам; вони – та «шляхта», якої так прагне В. Липинський для спасення України. Перевчити їх – даремна надія, бо одно: «чого Івась не навчився, того Іван не буде знати, а друге й найголовніше: не хочуть вони навчитися рідного, вважаючи це за річ зайву.

Нема в нас пошани до свого рідного. – «Для хахла й такої Бог бряде».

Що при бажанні щирому навіть чужинець може добре навчитися вкраїнської мови, тому приклад ми маємо в особі проф. С. Гольдєльмана, одного з тих небагатьох жидів, що не стидяться своєї національності й не перелицьовуються в чужу; ставши професором української Академії, він навчився української мови так бездоганно, що міг-би вчити її багатьох колег своїх, які мають щиро-вкраїнські призвища; більше того: він міг-би виправляти мову де-кому з наших письменників, навіть добре відомих, що не навчилися – не кажу вже мови, а навіть Граматики нашої.

Якось одна письменниця наша сказала мені: – «Не можна звязувати крила талантові граматичними правилами; нехай пише, як уміє, аби талановито».

Чи повернувся-б язик на таке безсоромне речення у письменника француза, німця, поляка, взагалі всякого, крім українця? Чи Золя, Гейне, Міцкевич, і всі великі таланти втратили свого таланту від того, що

Добре знали рідну мову й писали без Граматичних помилок?

Те-ж саме можна сказати й про галицьку інтелігенцію. Хоч вона й ненавидить поляків усіма фібрами душі, але ніяк не може позбутися полонізмів і москвізмів (накопичених стараннями галицьких москвофілів) і говорять і пишуть якимсь малопольським жаргоном, вважаючи його чомусь за вкраїнську мову.

Розміри цієї статті не дозволяють мені навести скільки сот тих чудернацьких слів і оборотів. Я це зробив у статті своїй «Паки й паки», друкованій у Віденській «Волі» р. 1920, а ще повніше зробив це Є.Х. Чикаленко. Тут я зазначу тільки загальні прикриті явища.

В нашій гімназії в Подєбрадах довелось дати дітям за підручник по історії «Оповідання з всесвітньої історії» Олександра Барвінського, бо иншої книжки ми не могли добути. Підручник узагалі добре складений, але по ньому діти наші вчать не тільки історії, а ще: як не треба говорити й писати по вкраїнському. І що дня діти (наддніпрянці) вибирають із цієї книжки такі вирази, як: «одніс побіду на Персах», «вихіснував це положення», «заосмотрив у добре уоружене» і т. под. – і перекладають ці вирази на вкраїнську мову. Це їм подвійна користь, але чи мав це на меті шановний автор, складаючи свій підручник для українських середніх шкіл?

Я не можу читати таких письменників, як п. Кобилянська, Яцків, бо

з другої сторінки мене так починає нервувати їх мова, що доводиться кинути книжку, хоч і талановито написану. Те-ж саме скажу й про переклади галичан із чужих мов; Келерманового «Тунеля» я не міг прочитати й десяти сторінок, хоч переклад зроблений під: редакцією відомого філолога нашого, але галичанина.

Мої оповідання, друковані в Літ.-Наук. Віснику редакція «виправила» так, що відбила в мене всяку охоту давати свої писання на таке калічення.

Як воно не тяжко, не гірко, а доводиться констатувати, що наших обмосковлених (і ополощених) інтелігентів, як тих горбатих, і могила не виправить.

Треба покладати надію на наше молодше покоління, менш обмосковлене воно зробить те, чого не могли, не схотіли зробити старі.

Яко лектор української мови я можу констатувати, що студенти нашої Академії в масі говорять і пишуть по-вкраїнському значно краще й чистіше за своїх професорів. А учні нашої маленької гімназії, дванадцять-літні діти, говорять і пишуть бездоганно, покритиши й студентів, і професорів, і багатьох наших письменників що до чистоти й граматичності мови. Бо їм уже непотрібне розмосковлення, понеже вони не були обмосковлені.